
PAMFLET
1456

DISCOVRS
Van Pieter en Pauwels/
Op de Handelinghe vanden Vreede.
Anno 1608.

Pieter.

GOeden dach Vrient. Wat zijt ghy dus doende int lesen alle dese Druckkens/wat houdense toch in?

Pauwels.

t'Syn alle die Remonstrantien/Discoursē/t'Samenspreeckingē/ Droomen ende Raetsels die op dese Vrede-handel uytgecomen zijn.

Pieter.

Wat duncter u aff/souden sommighe poincten vande selve wel waer moghen vallen.

Pauwels.

Jaet/meer als te veel. Want die Schrijvers en hebben niet alleen ghedroomt ende gheraden/maer hebbent'zelve uyt levende Historien/als oock by exempel bevonden.

Pieter.

Jck bidde u verhaelt ons toch eenighe.

Pauwels.

Seer gheerne. Overleest die Jndische Historien/daer suldy bevinden: nae dat den Coninck van Spaengnien hem vrient heeft gemaeckt (soo't scheen) met schoone beloften/met die Coninghen van West-Jndien/ hoe dat hyse naerderhandt met ettelijcke hondert-duysenden menschen vermoort heeft/ om hem alsoo t'Landt af te nemen/ende door sulcke tyrannie die Coninckrijcken van Mexico, Peru, ende La-Florida, met die Eylanden Cuba, St. Domingo, ende Porto Rico, onder zijn Tyrannighe subjectie ghebracht/ ghelijck dat hedens-daeghs noch blijct/ende dat ondert decksel vande Papistische Religie daer in te voeren/waer toe dat dē Paus hem tot alles geoctroyeert heeft.

Pieter.

Dat is wel waer. Maer dat en roert ons niet/want dat waren al ongheloovighe menschen/ick soude hopen/naedemael dat d'Jnwoonderen van dese Gheunieerde Provincien alleen op Christum staen/ dat den Coninck van Spaengnien ons also niet tracteren en sal: aengesien hy hem oock beroemt een Christen mensche te zijn.

Pauwels.

Jndien dat den Coninck van Spaengnien ons soo conde in slaepe ghewieghen ghelijck hy die Jndiaensche ghedaen heeft/het soude met ons noch veel ergher zijn/want hy pretendeert/ (niet teghenstaende dat den Coninck Philips den tweeden zijn Heer Vader onse Privilegien meynedich ghebroken heeft) dat wy syne Ondersaten zijn. Ende dat meer is/dat wy de ghene zijn die des Paus Cramerij ende Ketterij int openbaer brenghen.

A Pieter.

Pieter.

Ick kan qualijcken verstaen dat den Paus vol Ketterië soude zijn / want men seyt dat syn Heylichheyt niet en can doolen.

Pauwels.

Ick stae u wel toe dat die Heylichheyt niet en can doolen (dat woort verstaen indien daer eenighe heylichheyt by den Paus ware) t'blijckt ghenoech by diversche Historien / dat die Pausen begaeft zijn met alle gheveynstheyt / bedroch / ambitie / wraeckgierichheyt ende moordery / als sy't connen te weghe ghebrengen tot haren voordeel / om hare Cramery ende Kettery staende te houden. Ergo gheen heylichheyt by de Pausen / al simuleert hy somwijlen op zijn Hypocrijts / ghelijck hy nu doen moet met die Venetianen / hy sal synen tijt verbeyden op syn voordeel / ghelijc hy oock radet aenden Coninck van Spaengnien dat hy doen soude met dese Provintien. Doch wy bevinden by experientie / dat alle hun Tyrannie Olie int Vier is:

Pieter.

Lieve vrient / ghy hebt wel een swaer hooft: Want al waert dat den Coninck van Spaengnien bedriechlijck met ons wilde handelen / so en sal hy't niet connen te weghe brenghen / naedemael die naeghebueren Princen ons veel goets toe wenschen / ende ons mede hulpers sullen zijn.

Pauwels.

Dat is wel waer: Maer men seydt voor een spreeck-woort: Novus Rex, Nova Lex. t'Welck den Coninck van Spaengnien wel sal weten waer te nemen / by die af-lijvichheydt vande naeghebueren Coninghen en Princen / om door Mediantibus illis, door syne lange voorsiene Pensionarisen zijn profijt daer mede te doen. Want t'is seecker door veranderinghe van eenighe Princen / mutant mores in alle Regering e / ende principalijck door inbeeldinghe / ghelijck den Coninck van Spaengien daer toe veel personagien vinden can met Instrumenten van t'fijnste Metael.

Pieter.

Wilt ons toch eenighen exempel van sulcx verhalen / want wy Pieter en Pauwels corte memorie hebben.

Pauwels.

Ick en kan u niet verheelen / hoe wel dat de ervarentheydt ons ghenoech daer van leert / ick en sal u gheen vreemde Historien verhalen / maer alleenlic die dese onse Provintien aentreft / dat is te weten / wat eenen sachtmoedigen Prince dat wy hadden by de Keys. Ma. Caroli den vijffden hoechloflijcker memorien / in wat state dat hy dese Nederlanden gheregeert heeft / hoe wel dat hy eenige Rigoreuse Placcaten heeft laten uytgaen / dat en is zijn doen niet gheweest / maer wel het doen vande Inquisitie / die hem ghebrocht hebben te resigneren syne Coninckrijcke en Provintien aen zijnen Soone Phil. int beste van synen ouderdom / jae int beste van zijnen leven / teghen natuere van alle Princen / hebben hem daer toe ghedronghen / ende eyntlijc alsoo ghestorven / Godt weet door wat middel. Waer naer dat synen Soone Coninc Philips den tweeden bestaen heeft te regeeren / naer der Inquisitie fantasie die hy in ghesopen hadde / om dese Nederlanden alle haer Privilegien te benemen / ende nieuwe Conquesten vande selve te maken / op de maniere als in Indien / waer toe dat den Paus zijnen zeghen ende Octroye verleent heeft.

Dit

Dit is ghebleken by die comste van Duc d'Alva, Commendador maijor, ende Don Ian d'Austria. Als eenighe Provintien/Landen/ofte Steden haer wilden refereren op hare Privilegien/hebben gheantwoort Que Diablos Previlegios. Den Coninck heeft u die Previlegien ghegheven/hy machse u oock wederom nemen als hy hem daer by geinterresseert vint: jae dit selve wort noch wel ghesept ende ghesustineert by diversche hare geconfedereerde Papisten hier en dese Geunieerde Provintien woonende.

Pieter.

Al dat ghy my daer verhaelt/ hebbe ic wel gelesen ende oock selfs beleeft/ hoe dat Duc d'Alva ons beghost te tracteren/ende noch meer soude ghedaen hebben/hadder Godt niet versien/als oock den Commandadeur eñ Don Ioan. Maer daer en volcht niet uyt dat desen teghenwoordighen Coninc Philips den derden met ons alsoo handelen sal/want men hout dat hy den quaetsten niet en is.

Pauwels.

Daer aen en is niet te twijffelen/ oft hy en sal ons tracteren als syn Heer Vader ons ghedaen heeft (indien hy kan.) Oorsaecke/ om dat hy noch meer aenden Paus (wiens liefsten Soone hy is/ghelick syn Heer Vader was) als aende Inquisitie verbonden is. Sonder wiens raet hy niet doen en sal/ ende al wilde hy't oock doen / soo soudet hem belet worden door des Paus ghescoren Mignons die hy mede al in des Coninex raedt heeft/ende hy soude mogelijc anders oock varen gelijc den Keyser Héricus gevaren heeft doen hy t'Paepsche Sacrament ontfanghen heeft. Want alsoo den Paus des Coninex Vader is /soo soude hy met hem wel connen doen gelijck Philips den tweeden met synen Soone Caroli ghedaen heeft.

Pieter.

Nae u segghen soo souden wy altijts in Oorloghe moeten blijven/t'welck nochtans onbetamelijck is.

Pauwels.

Houten Neusen moeten sy hebben die den Vrede niet en wenschen/ic soecke eenen goeden vasten Vrede. Ende t'geene dat my daer aen seer doet twijffelen datter al bedrorch onder schuylt/dat is datmen int beginsel vande Treves (om tot die communicatie vanden Vrede te comen/) heeft beghonnen met groote sommen van penninghen ende Juwelen te schencken/aen die gene die veel secreten des Landts worden toe betrout. Ende hoe wel die ghesschencken wederom gherestitueert zijn/het is te beduchten/ dewijle den Coninck syne Gecommitteerde hier int lant heeft / of die ghescheneken niet en zijn wederom aende selve met noch meer andere / aen andere lief-hebbers vande giericheyt gegeven/ om also noch meer Vrienden te maecken/ neffens hare geunieerde Papisten die hier ghenoech int Lant woonen.

Pieter.

Wat raet dan.

Pauwels.

Ick soude verhopen dat de Heeren Staten genoech verwittight zijn van alle haren handel/door die groote dilayen ende uytvluchten die sy noch dagelicx soecken/eñ dat sy door sulcke oorsake door Gods genade/die saecke so sulleñ overwegen/gelijc sy tot noch toe ge daẽ hebben/ tot voordel vãde geunieerde Provintien: waer toe een yegelijc wel hertelijck staet te bidden. Amen,

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK